

Põhikooli geograafia lõpueksami tulemuste kokkuvõte 2012

1. Eesmärgid:

- hinnata põhikoolilõpetajate teadmiste ja oskuste vastavust riikliku õppekava geograafia ainekavas ettenähtud õpitulemustele;
- saada tagasisidet õppeasutuse, õpilaste ja õpetajate töötulemuste kohta;
- anda koolidele ning õpetajatele võimalus hinnata oma õpilaste õpitulemusi üleriigilisel taustal;
- tulemuste põhjal planeerida ja teha muudatusi geograafia ainekavas, õppekirjanduses, õpetajate täiendkoolituses.

2. Eksamitöö põhiaandmed

Põhikooli geograafia lõpueksamitöö koosnes kahest eraldi osast. I osa küsimustele vastamisel ei olnud lubatud atlasit kasutada. II osa ülesanded lahendas õpilane atlase abil. Eksamitöö II osa kirjutamisel said õpilased kasutada *Maailma atlant* (Jāna Sēta, Eesti Entsüklopeediakirjastus, 2000, 2003, 2005) või *Uut maailma atlant* (Jāna Sēta, 2010) ja *Eesti atlant* (AS BIT, TÜGI, 2007).

Eksamitöö koostamise aluseks on "Põhikooli- ja gümnaasiumi riikliku õppekava". Eksamitöö ülesanded vastavad geograafia ainekavas esitatud õpitulemustele põhikoolis. Ainekava teemade kaetusest eksamitöö ülesannetega annab ülevaate tabel 1.

Tabel 1. Geograafia ainekava teemade proportsioonid 2012.a. eksamitöös

Geograafia ainekava teema	Teemade proportsioonid eksamijuhendis	Punktide maht eksamijuhendis	Punkte eksamitöös 2012
Kaardiõpetus	16-24%	12-18	18
Geoloogia	6-11%	4-8	4
Pinnamood	6-11%	4-8	6
Kliima	6-11%	4-8	6,5
Veestik	6-11%	4-8	7
Mullastik	kuni 4%	kuni 3	-
Loodusvööndid	7-14%	5-10	7
Rahvastik ja asustus	7-11%	5-8	8
Majandus	7-14%	5-10	9,5
Keskkond ja inimene	7-11%	5-8	6
Üldine geograafia	kuni 7%	kuni 5	3
sh Eesti geograafia	30-40%	22-30	27
sh maailma geograafia	60-70%	45-53	45

3. Põhikooli geograafia lõpueksami tulemused 2012

Tabel 2. Põhikooli geograafia lõpueksamite üldtulemused aastatel 2007-2012

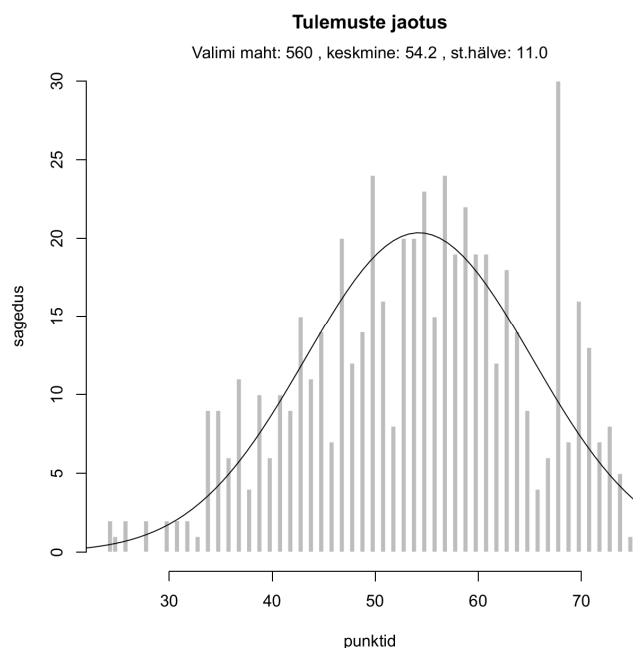
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Üldine keskmine sooritus	69,9%	60,8%	67,1%	69,9%	65,5%	72,3%
I osa (ilma atlanteta) keskmine sooritus	74,5%	65,2%	80,9%	73,1%	67,5%	78,96%
II osa (atlantega) keskmine sooritus	66,8%	57,8%	58,3%	67,8%	64,2%	67,26%
Keskmine eksamihinne	3,59	3,25	3,50	3,7	3,44	3,7
Keskmine aastahinne	3,85	3,80	3,85	3,95	3,97	4,1
Eksami- ja aastahinde korrelatsioon	0,57	0,57	0,65	0,69	0,63	0,59
Madalaim sooritus	6p	8p	6p	11p	12p	24p
Kõrgeim sooritus	75p	74p	74p	75p	74p	75p

Sooritus kvaliteet ("4" ja "5" osakaal)	53,8%	30,4%	48,6	56,4%	43,2%	59,1
Sooritus edukus ("3", "4" ja "5")	96,1%	89,0%	92,5	92,8%	91,9%	97,5%

Ülevaate põhikooli geograafia lõpueksami tulemustest viimasel kuuel aastal annab tabel 2. Näeme, et keskmine sooritus on nende aastate jooksul jäänud vahemikku 60,8-72,3%. Keskmise soorituse küllaltki suurt erinevust saab osaliselt seletada sellega, et eri aastatel on valimisse sattunud mõnevõrra erinev õpilaste kontingent. Kõige madalama keskmise hindegaga õpilaskontingent oli 2008. aastal, ning samal aastal oli ka eksamitöö sooritus kõige madalam. Viimasel paaril-kolmel aastal on vähenenud õpilaste arv, kes põhikooli lõpetamiseks valivad geograafia eksami. 2012. aastal oli eksami valinud õpilaste keskmine geograafiahinne lõputunnistusel 4,1. See on kõikide varasemate aastatega võrreldes kõrgeim hinne, mis näitab, et sel aastal eksami valimisse sattunud õpilastelt võiski oodata varasemaga võrreldes kõrgemat tulemust.

Joonisel on esitatud eksamitulemuste jaotumine, mille põhjal võib üldjoontes öelda, et eksamitöö osutus õpilastele jõukohaseks, isegi suhteliselt kergeks. Õpetajate subjektiivsusest eksamitööde hindamisel ja hinnete välja venitamisest annavad tunnistust nõ "piigid" ülemineku kohtades hindelt kaks kolmele ja harvemini hindelt kolm neljale. Sel aastal on kõige tugevamalt välja ulatuv piik kohas, kus neli on viieks venitatud.

Eesti õppekeelega koolide õpilased valivad geograafiaeksami oluliselt sagedamini ja sooritavad selle keskmiselt 10% kõrgemate tulemustega kui vene õppekeelega koolide õpilased (tabel 3). Venekeelsete tööde arv valimis on siiski sedavõrd väike, et kaugeleulatuvaid järeldusi nende põhjal teha pole võimalik. Kuid vene õppekeelega koolide nõrgemad tulemused vajavad põhjalikumat uurimist, sest sama tendents on ka geograafia riigieksami tulemustes. Üks võimalik põhjus võib olla see, et vene õppekeelega koolide õpetajad ei valda eesti keelt sel määral, et osaleda geograafiaõpetajate täiendkoolitustel. Seetõttu jäävad nad ilma olulisest infost ega saa seda ka oma töös rakendada.

Tabel 3. Põhikooli eksamitöö keskmine tulemus eesti- ja venekeelsetes töödes

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Eesti õppekeelega tööde arv valimis	984	938	894	704	644	508
Vene õppekeelega tööde arv valimis	31	76	52	28	46	52
Eesti õppekeelega tööde keskmine	70,3%	60,8%	67,4%	70,3%	66,1%	73,1%
Vene õppekeelega tööde keskmine	56,2%	60,0%	60,9%	60,0%	56,8%	64,7%

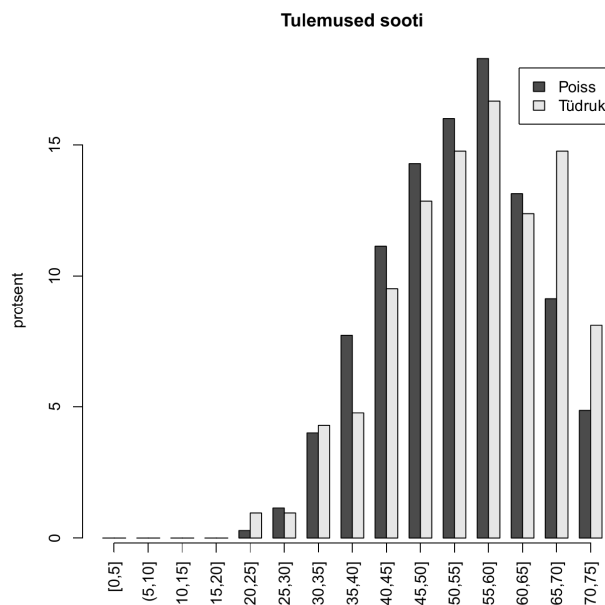
Viimastel aastatel on tüdrukute tulemused mõnevõrra paremad kui poistel. Tulemuste erinevus on siiski jäänud paari punkti piiresse, mistõttu võib väita, et olulisi erinevusi poiste ja tüdrukute tulemustes ei ole (tabel 4). Mõnevõrra seletab seda asjaolu, et tüdrukud valivad geograafia eksamit "ettevaatlikumalt", kuid ammendav põhjendus see kindlasti ei ole.

Tabel 4. Eksamitöö keskmine tulemus poistel ja tüdrukutel

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Eksami sooritanud poiste arv valimis	614	664	608	459	421	350
Eksami sooritanud tüdrukute arv valimis	401	350	337	273	269	210
Poiste keskmine	70,1%	60,2%	49,0%	68,3%	62,5%	71,4%
Tüdrukute keskmine	69,7%	61,9%	52,5%	72,6%	70,2%	73,9%

Joonisel on esitatud poiste ja tüdrukute tulemuste jaotumine. Näeme, et kõige kõrgemate tulemuste hulgas domineerivad tüdrukud.

Põhikooli geograafia lõpueksamitöö koosneb kahest osast. Esimese osa ülesannete lahendamisel ei või õpilased atlaseid kasutada, teine osa lahendatakse atlaste abil. Valitseb tendents, et õpilaste tulemused I osa lahendamisel on märkimisväärselt kõrgemad kui II osa lahendamisel. Mis näitab, et teatud faktiteadmiste omandamisel on õpilased edukamad kui oma teadmiste ja oskuste rakendamisel. Eksamitööde põhjal võib järeldada, et üsna paljud õpilased pole saanud geograafiatunnis piisavat kogemust iseseisvalt infot otsida ja seda kasutada. Tabelites 5 ja 6 on toodud eksamitöö I ja II osa lahendamise edukus õppekeele ja soo põhjal.

Tabel 5. I ja II osa tulemused õppekeele põhjal

	I osa sooritus	II osa sooritus
Eesti õppekeelega koolide tööd	79,4%	68,3%
Vene õppekeelega koolide tööd	74,6%	57,6%
Kokku	78,96%	67,26%

Tabel 6. I ja II osa tulemused õpilaste soo põhjal

	I osa sooritus	II osa sooritus
Poisid	78,54%	65,95%
Tüdrukud	79,65%	69,44%
Kokku	78,96%	67,26%

Statistika põhjal võime geograafiaeksami sooritanud õpilaste kohta öelda, et koolis saavad nad mõnevõrra kõrgema tulemuse kui eksamil. Samas on korrelatsioon aasta- ja eksamihinde vahel üsna tugev 0,59 (tabel 2). Märkimisväärselt tugev korrelatsioon näitab, et oluline osa õpilastest sai eksamil ootuspärase tulemuse. Paraku tuleb nentida ka seda, et osa kõrgest korrelatsiooninäitajast on seotud sellega, et õpetajad „venitasid“ hindeid ja püüdsid panna õpilastele mõnevõrra kõrgemaid tulemusi kui hindamisjuhend ette nägi (vaata „piike“ tulemuste jaotumise joonisel). Kõikidel aastatel on tulemused näidanud ka seda, et poiste aasta- ja eksamihinnete erinevus on väiksem kui tüdrukute vastav näitaja (tabel 8). Tüdrukuid hinnatakse koolis märkimisväärselt kõrgemate hinnetega kui poisse, samas eksamitulemustes on vahe väiksem.

Tabel 7. Aastahinde (veerud) ning eksamitöö hinnete (read) sagedused

	aastahinne „1“	aastahinne „2“	aastahinne „3“	aastahinne „4“	aastahinne „5“	Kokku õpilasi
eksamihinne „2“			12	2		14
eksamihinne „3“	1	2	91	104	17	215
eksamihinne „4“			17	132	95	244
eksamihinne „5“			1	9	76	87
Kokku õpilasi	1	2	121	247	188	560

Tabel 8. Poiste ja tüdrukute aasta- ja eksamihinnete võrdlus

	Aastahinnete keskmine	Eksamitööde keskmine
Poisid	3,97	3,67
Tüdrukud	4,32	3,80
Kokku	4,10	3,72

Tabel 9. Hinnete võrdlus õppekeele põhjal

	Aastahinnete keskmine	Eksamitööde keskmine
Eesti õppekeelega tööd	4,12	3,75
Vene õppekeelega tööd	3,87	3,44
Kokku	4,10	3,72

Tabelites 10 ja 11 on eksamitulemused koolitüübi ja kooli asukoha järgi. Samaselt varasemate aastatega ei ole märkimisväärsed erinevusi sõltuvalt sellest, kas õpilane õpib põhikoolis või gümnaasiumi põhikooliosas. Kooli asukoha põhjal on erinevused märgatavad, kuid mitte olulised. Traditsiooniliselt on pisut paremad tulemused maakonnakeskustes asuvates koolides ja teeninduspiirkonnata koolides. Viimaste hulka kuuluvad koolid, mis saavad oma õpilaskontingenti katsete põhjal valida ning seetõttu ongi kõrgemad tulemused ootuspärased.

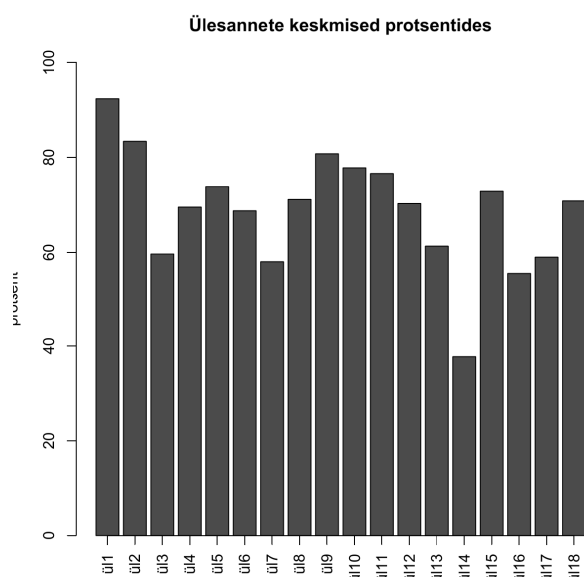
Tabel 10. Põhikooli eksamitöö keskmine tulemus koolitüübi järgi

Koolitüüp	Keskmine sooritus %
Põhikool	72.01
Põhikool ja gümnaasium, mis tegutsevad ühe asutusena	72.44
Kokku	72.30

Tabel 11. Põhikooli eksamitöö keskmine tulemus kooli asukoha järgi

Kooli asukoht	Keskmine sooritus %
Maakonnakeskus	73.35
Suurlinn	71.65
Teeninduspiirkonnata koolid	76.76
Valla- ja väikelinnakoolid	71.99
Kokku	72.30

Põhikooli geograafia lõpueksamitöös oli 18 ülesannet, mis jagunesid 66-ks osaülesandeks. Joonisel on esitatud tervikülesannete keskmised sooritusprotsendid.

Joonis 5

4. Põhikooli geograafia lõpueksami 2012 tulemused osaülesannete kaupa

Järgnevalt on esitatud põhikooli geograafia lõpueksami tulemused osaülesannete kaupa. Iga osaülesande juurde on sulgudes märgitud osaülesande number. Osaülesande numbri järgi on iga ülesande juures olevast tabelist hõlbus leida selle osaülesande statistilised näitajad. Kõikide ülesannete juures on ära toodud ka eeldatavad vastused. Ülesannete juurde on lisatud ka sagedasemad eksimused, juhul kui tööde analüüsimisel need ilmnesisid.

I OSA. Ülesanded, mille lahendamisel ei tohtinud atlaseid kasutada.

1. Too järgmiste maavarade kasutamise kohta näide.

(osaülesanne 1.) Kivisüsi — elektrienergia tootmiseks, keemiatööstuse tooraine jms.

(osaülesanne 2.) Nafta — bensiini ja elektrienergia tootmiseks, keemiatööstuse tooraine jms.

(osaülesanne 3.) Lubjakivi — ehituskivi, lubja ja tsemendi tootmiseks jms.

Iga maavara kohta piisas ühest näitest, mis andis 0,5 punkti. Õpetajate arvamuse kohaselt oli see eksamitöö kõige kergem ülesanne, nii arvas 18 õpetajat 26-st.

Ülesande nr 1 tulemused

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmine sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
1.	0.5	88.8	89.4	82.7	91.1	84.8	88,8	11,3
2.	0.5	95.9	95.9	96.2	96.3	95.2	95,9	4,1
3.	0.5	92.5	92.9	88.5	92.9	91.9	92,5	7,5

2. (osaülesanne 4.) Tõmba joon alla Eestis kaevandatavatele maavaradele.

KIVISÜSI, RAUAMAAK, TURVAS, NAFTA, PÕLEVKIVI, LUBJAKIVI, KRUUS

Üks õigesti alla joonitud maavara andis 0,5 punkti. Kui õpilane oli lisaks neljale õigele veel ühe või kaks vale vastust alla jooninud, võttis iga vale vastus 0,5 punkti maha. Kui vastuses olid alla joonitud kõik variandid, sai õpilane 0 punkti.

Järgmine vastusevariant andis 1 punkti

KIVISÜSI, RAUAMAAK, TURVAS, NAFTA, PÕLEVKIVI, LUBJAKIVI, KRUUS

Järgmine vastusevariant andis 1,5 punkti.

KIVISÜSI, RAUAMAAK, TURVAS, NAFTA, PÕLEVKIVI, LUBJAKIVI, KRUUS

Tähelepanekud ja sagedasemad eksimused: Eestis leiduvaks maavaraks pakuti kivisütt.

Varasemate eksamitööde põhjal võib öelda, et küllaltki paljud õpilased ajavad segamini põlevkivi ja kivisöe. Õpetajate hinnangul oli see kesge ülesanne (15 arvamust).

Ülesande nr 2 tulemused

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmine sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
4.	2.0	83.4	83.2	85.1	84.6	81.4	55,7	1,1

3. (osaülesanne 5.) Miks muutub miljonite aastate jooksul mandrite asukoht?

Maakoore (litosfäär) on jagunenud laamadeks, mis Maa sisejõudude toimel liiguvad üksteise suhtes.

Õpilane sai 1 punkti, kui oli toonud välja seose, et laamad liiguvad Maa sisejõude mõjul.

Tähelepanekud ja sagedasemad eksimused: mandrite asukoha muutumise põhjuseks pakuti maakoore tõustumist ja vajumist ning veetaseme tõusu ookeanides. Tegemist on väga raskesti hoomatava protsessiga, mistõttu oli ka õpilastel vastuse sõnastamisega probleeme. Mitmete looduses toimivate protsesside mõistmiseks on laamtektoonika fundamentaalne ja seetõttu tuleb õpilastel sellest ka ettekujutus saada.

Ülesande nr 3 tulemused

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmine sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
5.	1.0	59.6	59.0	66.3	61.9	56.0	46,6	27,3

4. (osaülesanne 6.) Miks esinevad tugevad maavärinad ja tegutsevad vulkaanid Maa samades piirkondades?

Maavärinad ja vulkaanid esinevad laamade servaaladel, kus maakoore on aktiivne. Õpilane sai vastuse eest 1 punkti, kui oskas vulkaanide ja maavärinate esinemise seostada laamade servaaladega.

Tähelepanekud ja sagedasemad eksimused: maavärinate ja vulkaanide esinemine seostati küll laamade liikumisega, kuid neid nähtusi ei osatud konkreetsemalt laamade servaalaga seostada.

Ülesande nr 4 tulemused

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmine sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
6.	1.0	69.6	69.6	69.2	72.0	65.5	62,0	22,9

5. Märgi kaardile õigesse kohta järgmiste geograafiliste objekte nimed.

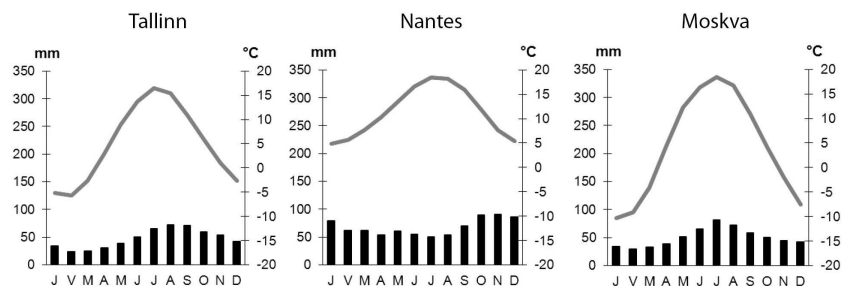
(osaülesanne 7) Pürenee poolsaar; (osaülesanne 8) Alpid; (osaülesanne 9) Apenniinid;
(osaülesanne 10) Doonau; (osaülesanne 11) Vahemeri; (osaülesanne 12) Laadoga järv;
(osaülesanne 13) Gibraltari väin; (osaülesanne 14) Ida-Euroopa lauskmää.

Iga õigesti märgitud kohanime andis 0,5 punkti. Üheksa õpetaja hinnangul kuulus see eksamitöö kergemate ülesannete hulka.

Ülesande nr 5 tulemused

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmine sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
7.	0.5	75.4	74.0	88.5	73.1	79.0	75,4	24,6
8.	0.5	74.8	73.2	90.4	75.7	73.3	74,8	25,2
9.	0.5	69.1	68.5	75.0	66.0	74.3	69,1	30,9
10.	0.5	65.0	63.6	78.8	62.3	69.5	65,0	35,0
11.	0.5	83.0	81.9	94.2	82.0	84.8	83,0	17,0
12.	0.5	62.7	61.2	76.9	64.0	60.5	62,7	37,3
13.	0.5	76.4	75.4	86.5	75.1	78.6	76,4	23,6
14.	0.5	84.3	85.0	76.9	82.9	86.7	84,3	15,7

6. Kaardile (eelmisel leheküljel) on märgitud Euroopa linnad Nantes, Moskva ja Tallinn. (osaülesanne 15) Otsusta, milline kliimadiagramm iga linna kliimat iseloomustab? Kirjuta linna nimi vastava kliimadiagrammi juurde.

Kui õpilane oli kõik kolm kliimadiagrammi seostanud õige linnaga, andis vastus 2 punkti. Kui oli õigesti märgitud üks või kaks linna, andis vastus 1 punkti.

(osaülesanne 16) Mis linnas neist kolmest on temperatuuri kõikumine aasta jooksul kõige suurem? (osaülesanne 17) Põhjenda.

Moskvas, sest Moskva asub kõige kaugemal merest (kaugel sisemaal jms) või, Moskvas on kõige mandrilisem, kontinentaalsem kliima.

(osaülesanne 18) Mis linnas neist kolmest on aasta keskmine temperatuur kõige kõrgem? (osaülesanne 19) Põhjenda.

Nantesis, sest see on kõige lõunapoolsema asukohaga.

(osaülesanne 20) Mis linnas neist kolmest on kõige külmemad talved? (osaülesanne 21) Põhjenda.

Moskvas, sest Moskva asub kõige kaugemal merest (kaugel sisemaal jms) või, Moskvas on kõige mandrilisem, kontinentaalsem kliima.

Õige linna nimetamine andis 0,5 punkti ja põhjendus 1 punkti.

Tähelepanekud ja sagedasemad eksimused: Väga paljud õpilased ei oska analüüsida kliimadiagrammil olevat infot. Mõneti vastuoluline on see, et väga hästi osati seostada kliimadiagrammid õige linnaga (sooritus 83%), samas ei osatud põhjendada kliima eripära nendes linnades, mis omakorda peaks olema otsuse langetamise aluseks. Jooniselt ei osata lugeda temperatuuriamplituudi. Merelise ja

mandrilise kliima võrdlemisel ei osata välja tuua kõige olulisemat - aasta temperatuuri amplituudi erinevust.

Selle ülesande hindamisel oli küllaltki palju õpetajate praaki, õpetajad andsid punkte, kui õpilane oli valinud vale linna, kuid põhjendus oleks õige olnud õigesti valitud linna puhul, punkte anti ka valede põhjenduste eest. Näiteks anti 1 punkt järgmise vastuse eest: neist kolmest linnast kõige külmemad talved on Tallinnas, sest see asub kõige kaugemal põhjas.

Kliimadiagrammide analüüsimisel peaksid õpetajad õpilaste tähelepanu rohkem sellele juhtima, et õpilased õpiksid diagrammi abil konkreetse paiga kliimat iseloomustama, sh üldistusi tegema (millised tingimused valitsevad suvel, talvel; kas on välja kujunenud selgelt eristuv sesoonne rütm või mitte jms). Praegu näitavad põhikooli eksamitööd seda, et õpilased oskavad hästi välja lugeda nõ ekstremumseid näitajaid: mis kuulub sajab kõige rohkem/vähem, mis kuu on kõige soojem/külmem, kuid ei enam.

Ülesande nr 6 tulemused

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmine sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
15.	2.0	83.1	82.7	87.5	84.8	80.4	71,1	4,6
16.	1.0	36.2	36.1	73.1	37.1	34.5	0,5	28,2
17.	1.0	51.3	51.5	50.0	50.7	52.4	48,9	46,3
18.	1.0	42.8	42.7	86.5	42.9	85.2	0,2	14,6
19.	1.0	56.8	58.2	43.3	52.4	64.0	52,7	39,1
20.	1.0	38.0	37.9	78.8	38.7	36.9	0,4	24,3
21.	1.0	55.6	56.0	51.9	55.4	56.0	52,5	41,3

7. Kirjuta kaardile õigesse kohta järgmiste maakondade ja linnade nimed.

(osaülesanne 22) Valgamaa; (osaülesanne 23) Jõgevamaa; (osaülesanne 24) Võru; (osaülesanne 25) Rakvere; (osaülesanne 26) Viljandi; (osaülesanne 27) Haapsalu.

Iga õigesti märgitud kohanimi andis 0,5 punkti. Üheksa õpetaja hinnangul kuulus see eksamitöö kergemate ülesannete hulka. Seega õpetajate hinnangul on kaarditundmist kontrollivad ülesanded õpilastele kerged. Üldjuhul kinnitab seda ka statistika, kuid erandiks on siiski mitmed kohad. Sel aastal tunti Eesti kaardil üsna halvasti Haapsalu ja Jõgevamaa asukohta.

Ülesande nr 7 tulemused

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmine sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
22.	1.0	44.6	44.6	90.4	89.1	44.8	0,2	10,9
23.	1.0	39.8	40.3	71.2	76.0	42.9	0,2	20,5
24.	0.5	85.9	86.2	82.7	84.3	88.6	85,9	14,1
25.	0.5	81.4	81.9	76.9	80.3	83.3	81,4	18,6
26.	0.5	92.1	92.9	84.6	91.7	92.9	92,1	7,9
27.	2.0	23.4	23.6	86.5	23.7	91.9	0,2	7,0

8. Selgita näidete abil, kuidas on Eesti pinnamoodi kujundanud mandrijäätumine ja inimtegevus.

Üks õigesti sõnastatud näide andis 1 punkti.

(osaülesanne 28) **Mandrijäätumine** (õigeks loeti nii jää peale tungimisel kui ka mandrijää sulamisel tekkinud pinnavormid)

- a) Mandrijää pealetung kulutas aluspõhja kivimeid ja kandis kaasa moreeni.
b) Mandrijää sulamisel tekkisid moreenkünkad/oosid/sandurid/moreentasandikud jms.

(osaülesanne 29) **Inimtegevus**

- a) Kirde-Eestis on kaevanduste piirkonnas aherainemäed ja karjäärid, mõnel pool on maaind vajunud, sest kaevanduse lagi on sisse kukkunud, Elektrijaamade läheduses on tuhamäed.
b) tee- ja raudteetammid
c) ehitusplatsidel tasandatakse pinnast
d) inimene on rajanud kanaleid, kraave, veehoidlaid jms.

Tähelepanekud ja sagedasemad eksimused: Õpilased oskavad üsna hästi nimetada nii mandrijää- kui ka inimtekkelisi pinnavorme, kuid ei oska selgitada nende teket.

Ülesande nr 8 tulemused

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmine sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
28.	2.0	59.3	61.4	38.9	58.2	61.1	35,5	17,5
29.	2.0	83.0	85.1	63.0	81.2	86.1	69,3	5,0

9. Tabelis on Eesti rahvastikunäitajad aastatel 2008—2010. Vasta küsimustele tabeliandmetele toetudes.

(osaülesanne 30) **Iseloomusta sündimuse ja suremuse muutumist Eestis aastatel 2008–2010.** Sündimus langes 2009. a 2008 a võrreldes, kuid kasvas pisut 2010. aastal. Suremus on sel ajavahemikul langenud. Õpilane sai vastuse eest 1 punkti, kui sündimuse ja suremuse muutumine oli õigesti iseloomustatud.

(osaülesanne 31) **Selgita mõistet negatiivne loomulik iive.**

Negatiivne loomulik iive tähendab, et suremus ületab sündimuse/ surmajuhtumeid on rohkem kui sünde jms. Õige vastus andis 1 punkti.

(osaülesanne 32) **Iseloomusta loomuliku iibe mõju Eesti rahvaarvule aastatel 2008–2010.**

Aastatel 2008 ja 2009 Eesti rahvaarv vähenes loomuliku iibe mõjul ja aastal 2010 kasvas pisut/jäi enam-vähem samaks. Vastuse andis 2 punkti, kui loomuliku iibe mõju oli õigesti iseloomustatud ning 2010. aastal toimunud muutus välja toodud.

Tähelepanekud ja sagedasemad eksimused: Paljudes vastustes oli õigesti välja toodud, millal oli loomulik iive positiivne ja millal negatiivne, kuid iibe seos rahvaarvuga jäeti nimetamata.

(osaülesanne 33) **Mis aastal oli rände mõju rahvaarvule kõige suurem? 2010.** Õige vastus andis 1 punkti.

(osaülesanne 34) **Kuidas arvutatakse rändesaldo?** Sisserändajate arvust lahutatakse väljarändajate arv. Õige vastus andis 1 punkti.

(osaülesanne 35) **Miks paljud inimesed lähevad Eestist Soome elama?**

1) Soomes on kõrgemad palgad. 2) Eestis on tööpuudus, Soomes võib tööd leida. 3) Soomes teenitud palk võimaldab vanas eas kõrgemat pensioni saada jms. Õige põhjus andis 1 punkti.

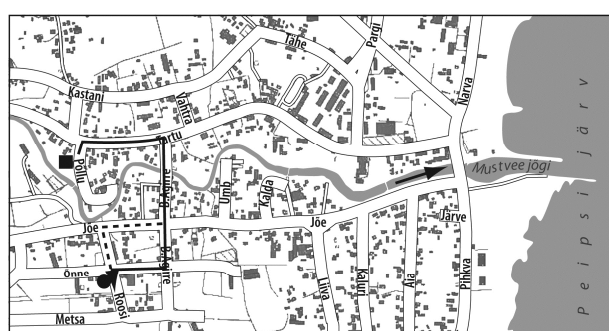
Tähelepanekud: Ehkki 7 õpetajat 26-st pidas 9. ülesannet raskeks, sooritasid õpilased selle heal tasemel.

Ülesande nr 9 tulemused

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmine sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
30.	1.0	78.8	79.0	76.9	77.4	81.2	70,5	12,9
31.	1.0	86.7	87.8	76.0	86.4	87.1	85,7	12,3
32.	2.0	68.4	69.9	53.8	65.9	72.7	54,5	17,5
33.	1.0	87.5	88.6	76.9	86.9	88.6	87,5	12,5
34.	1.0	71.4	72.6	59.6	73.1	68.6	70,4	27,5
35.	2.0	92.4	92.8	88.5	91.6	93.8	84,5	0,5

II OSA. Ülesanded, mille lahendamisel võib atlaseid kasutada.

10. Vasta järgmistele küsimustele Mustvee kaardi ja Eesti atlasest leiduva info põhjal.

X-GIS. Maa-amet. Kõik õigused kaitsitud.

- Mari vana elukoht
- Mari uus elukoht

200 0 200 400 600m

(osaülesanne 36) **Mari elab Mustvees. Ta kolis Põllu tänaval asuvast korterist uude majja. Selgita, kuidas peab Mari oma vanast kodust sõitma, et jõuda uue maja juurde Õnne ja Rooski tänava ristumiskohal.** Põllu tänavalt Tartu maanteele välja sõites tuleb pöörata paremale (itta, Peipsi suunas), edasi tuleb pöörata jälle paremale Agirre tänavale, sõita üle silla kuni Rooski tänavani ning pöörata jälle paremale, sõita mööda Rooski tänavat kuni Rooski ja Õnne tänava nurgani jms.

Vastus andis 2 punkti, kui esitatud teejuhatuse järgi oli võimalik otstarbekalt sihtkohta liikuda.

(osaülesanne 37) **Märgi kaardile Mari teekond vanast elukohast uude.**

Teekonna märkimine andis 1 punkti, kui see oli kogu ulatuses õigesti kaardile märgitud.

(osaülesanne 38) **Kui pikk on see teekond?** Ca 800 meetrit. Õpilane sai vastuse eest 2 punkti, kui vastus jäi vahemikku 700—900 m, kui vastus oli vahemikus 600—699 või 901—1000 m, sai õpilane 1 punkti. Vastuses pidi olema ära toodud õige mõõtühik.

(osaülesanne 39) **Märgi noolega kaardile Mustvee jõe voolusuund.**

(osaülesanne 40) **Põhjenda oma vastust.** Õigesti märgitud Mustvee jõe voolusuund andis 1 punkti. Põhjendus andis 1 punkti, kui oli väidetud, et jõgi voolab kõrgemast kohast madalamale; Peipsi veetase on madalamal kui jõgi (jõelähe); jõgi on suudmes laiem jms.

Tähelepanekud ja sagedasemad eksimused: jõe voolusuunda ei osatud põhjendada. Pakutud põhjendus kordas kaardile märgitud, näiteks: Jõgi voolab Peipsisse või Peipsi suunas. Jõgi voolab itta jms.

Ülesande nr 10 tulemused

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmine sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
36.	2.0	87.3	87.6	83.7	88.0	86.1	72,1	3,2
37.	1.0	89.8	89.0	98.1	88.3	92.4	89,5	9,8
38.	2.0	62.3	63.1	54.8	61.7	63.3	53,9	29,5
39.	1.0	89.8	89.8	90.4	90.0	89.5	89,8	10,2

40.	1.0	65.7	67.4	49.0	65.1	66.7	62,5	31,1
-----	-----	------	------	------	------	------	------	------

11. Kontrolli atlase abil, kas järgmised väited on tõesed. Vajadusel paranda vead.

(osaülesanne 41) Tõene/väär Mustvee elanikkonnast üle poole moodustavad eestlased.

Õige parandus – **venelased**.

(osaülesanne 42) Tõene/väär Mustvee elanike arv on alla 2000.

(osaülesanne 43) Tõene/väär Mustvee kuulus 19. saj lõpus ja 20. saj alguses Tartu maakonna koosseisu.

(osaülesanne 44) Tõene/väär Mustvees on keskmine sademete hulk **89 mm/** aastas.

Õige parandus – **üle 600 mm** vms.

Tõeste väidete korral andis õige otsus 1 punkti, väärväidete korral pidid 1 punkti saamiseks olema õiged nii otsus kui ka veaparandus.

Ülesande nr 11 tulemused

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmine sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
41.	1.0	89.8	92.5	63.5	89.1	91.0	88,4	8,8
42.	1.0	79.5	80.9	65.4	81.1	76.7	79,3	20,4
43.	1.0	82.7	83.4	76.0	81.0	85.5	82,3	17,0
44.	1.0	54.4	55.7	41.3	49.9	61.9	52,0	43,2

12. Järgmistele küsimustele vastamisel kasuta atlases ja eksamitöös antud infot Taani ja Läti kohta.

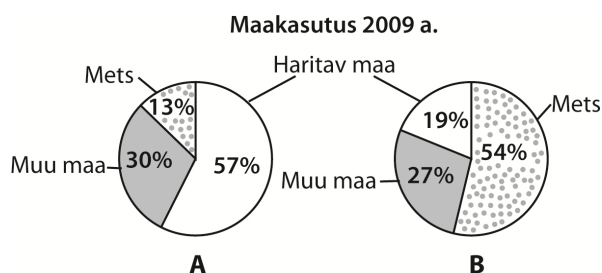
(osaülesanne 45) **Võrdle Läti ja Taani geograafilist asendit.**

Üks õigesti esitatud sarnasus või erinevus andis 1 punkti. a) Mõlemad asuvad Euroopas, enam-vähem samadel laiuskraadidel. b) Läti asub idapool, Taani läänepool. c) Taani piirneb Põhjamere ja Läänemerega, Läti Läänemerega. d) Taani paikneb poolsaarel ja saartel, Läti mandrialal. e) Taanil on maismapiir Saksamaaga (ühe riigiga), Lätil Eesti, Leedu ja Venemaaga (kolme riigiga) jms.

Tähelepanekud ja sagedasemad eksimused: Punkte kaotati sellega, et ei võrreldud Läti ja Taani geograafilist asendit, vaid loetleti kummagi riigi asendit iseloomustavaid tunnuseid.

Põllukultuuride saagikus Taanis ja Lätis 2009. a.

Põllu- kultuur	Läti	Taani
Oder	25 ts/ha	57 ts/ha
Nisu	36 ts/ha	80 ts/ha
Kartul	175 ts/ha	416 ts/ha

Miks on saagid Taanis kõrgemad kui Lätis? Nimeta üks looduslik ja üks majanduslik põhjus.

Õigesti antud põhjendus andis.

(osaülesanne 46) **Looduslik põhjus:** Taanis on pehmem kliima (merelisem, soojem talv) / viljakam muld / tasasem pinnamood.

(osaülesanne 47) **Majanduslik põhjus:** Taanis kasutatakse rohkem väetisi / paremaid sorte / paremat tehnikat.

Tähelepanekud ja sagedasemad eksimused: ei põhjendatud sisuliselt, vaid sellega, et Taani on parema koha peal, Taanis on paremad tingimused, Taanis on soodsam jms. Majandusliku

põhjuse välja toomine osutus oluliselt raskemaks kui loodusliku põhjuse nimetamine. See on ka ootuspärane, sest majanduslike aspektidega hakatakse tegelema alles 9. klassi geograafias.

(osaülesanne 48) **Kumb diagramm iseloomustab maakasutust Lätis, kumb Taanis?** Lätit iseloomustab diagramm **B** Taanit diagramm **A**

(osaülesanne 49) **Mille põhjal otsustasid?** Taanis on rohkem maad põlluks haritud, Lätis on rohkem metsa. (Atlasest vaatasin).

Elektrienergia tootmisest moodustab taastuenergia Lätis 41% ja Taanis 29%.

(osaülesanne 50) **Mis soodustab Lätis hüdroenergia tootmist?** Lätis on veerohke/suur jõgi Daugava.

(osaülesanne 51) **Mis soodustab Taanis tuuleenergia tootmist?** Üks õige tegur andis 1 punkti. Taanis on pikk avatud rannajoon, rannik on tuuline jms. Taanis on piisavalt kapitali kallite tuuleparkide rajamiseks jms.

Tähelepanekud: 12 õpetaja hinnangul kuulus 12. ülesanne eksamitöö raskemate ülesannete hulka.

Ülesande nr 12 tulemused

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmine sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
45.	3.0	66.1	67.4	53.5	61.1	74.3	34,6	7,5
46.	1.0	74.7	75.8	64.4	73.6	76.7	71,8	22,3
47.	1.0	43.8	45.1	31.7	44.1	43.3	37,5	49,8
48.	1.0	94.5	95.3	86.5	93.1	96.7	94,5	5,5
49.	1.0	80.5	82.8	58.7	76.3	87.6	77,1	16,1
50.	1.0	52.2	54.0	34.6	55.1	47.4	47,0	42,5
51.	1.0	88.7	90.6	70.2	89.7	86.9	84,5	7,1

13. (osaülesanne 52) **Mis näitajate põhjal saab võrrelda riikide arengutaset?**

SKT, inimarenguindeks, keskmine eluiga, sündimus, kirjaoskus, interneti kasutajaid tuhande elaniku kohta jne. Üks õigesti nimetatud näitaja andis 1 punkti.

Tähelepanekud ja sagedasemad eksimused: Põhikooli lõpetajatel on üksjagu raskusi riikide arengutaset iseloomustavate näitajate nimetamisega. Paljud õpilased piirduvad väga üldiste väljenditega, näiteks haridus, tervis jms. Kuna ülesanne lahendati atlaste abil, siis jääb mulje, et vastavaid karate pole õppetöös kasutatud.

Ülesande nr 13 tulemused

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmine sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
52.	2.0	61.3	62.0	54.3	58.0	66.8	46,1	23,0

14. (osaülesanne 53) **Maailmameres on vee keskmine soolsus 35 promilli. Selgita, mida tähendab soolsus 35 promilli.**

1 kg vees on 35 g soola/ 1 l vees on 35 g soola. Vastus andis 2 punkti, kui oli õigesti nimetatud nii kogus kui ka mõõtühik.

Tähelepanekud ja sagedasemad eksimused: Väga paljud õpilased ei tea mõiste promill tähendust, ehkki geograafiatundides seoses merevee soolsusega seda kasutatakse. Selle ülesandega seoses esines õpetajate poolset vastuste ülehindamist. Näiteks anti maksimumpunktid järgmiste vastuste eest. 1) Seal on 35 promilli soola keskmiselt. 2) See näitab kui soolane on meri. 3) Tähendab, et vesi sisaldab 35 promilli suuruses soolsustjms.

Ülesande nr 14 tulemused

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmine sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
53.	2.0	37.8	36.7	48.6	39.4	35.0	29,6	52,3

15. (osaülesanne 54) Miks on Läänemeres vee soolsus madalam kui maailmameres keskmiselt?

- a) Sademed ületavad aurumise.
b) Läänemerre suubub palju jõgesid.
c) Ühendus maailmamerega on väga kitsas ja madal, mistõttu soolase ookeanivee sissetung Läänemerre on takistatud jms.
Üks õigesti sõnastatud põhjus andis 1 punkti.

Ülesande nr 15 tulemused

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmine sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
54.	3.0	72.9	73.9	63.1	72.1	74.1	47,7	6,4

16. (osaülesanne 55) Mille poolest erineb Läänemere rannik Põhja-Eestis Ontikal ja Lääne-Eestis Haapsalus?

Ontikal on kõrge pankrannik/järskrannik, Haapsalus madal ja lauge rannik/lauskrannik. Vastus andis 2 punkti kui oli välja toodud mõlema piirkonna ranniku eripära. Ühe piirkonna ranniku iseloomustamine andis 1 punkti.

Tähelepanekud ja sagedasemad eksimused: Küsimus andis tõlgendamise võimaluse ka sellest aspektist, kas rannik on hästi liigestunud, saarte ja poolsaarte rohke või mitte. Osa õpilasi nii ka vastasid ja said õigustatult punkte, ehkki hindamisjuhendis seda mainitud ei olnud.

Ülesande nr 16 tulemused

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmine sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
55.	2.0	55.5	56.1	50.0	57.6	52.1	43,0	32,3

17. Selgita nelja loodusliku teguri mõju inimeste elule ja majandustegevusele Jaapanis.

Ühe teguri mõju selgitamine andis 1 punkti. Piisas kui iga teguri kohta oli esitatud üks aspekt.

(osaülesanne 56) **Saareline asend:** Jaapan paikneb saartel, mis tekitab eraldatuse must maailmast. Saarelise asendi mõjul on Jaapanis olulisel kohal meretransport, kalapüük ja kalakasvatust jms.

(osaülesanne 57) **Asend laamade piiril:** Jaapanis on maavärinate, vulkaanipursete ja tsunamide oht, mis võivad kaasa tuua suuri purustusi. Nende loodusnähtustega tuleb arvestada hooneid, sildu, teid jms rajades.

(osaülesanne 58) **Pinnamood:** Jaapan on mägine maa, mis muudab teede, hoonete, põldude rajamise keerukamaks ja kallimaks.

(osaülesanne 59) **Kliima:** suuremas osas Jaapanis on lähistroopiline kliima, mis võimaldab kasvatada teed, riisi, tsitruselist jt lähistroopilisi kultuure jms.

Tähelepanekud ja sagedasemad eksimused: Iseloomustati looduslikke tegureid, kuid ei seostatud neid inimtegevusega. Õpetajad pidasid seda ülesannet raskeks (14 õpetajat)

Ülesande nr 17 tulemused

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmise sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
56.	1.0	59.3	60.1	51.0	57.7	61.9	54,6	
57.	1.0	74.3	75.1	66.3	71.3	79.3	67,9	
58.	1.0	55.3	57.8	30.8	53.1	58.8	47,3	
59.	1.0	47.1	49.2	26.0	42.3	55.0	36,8	

18. Piltidel on kujutatud savanni Ida-Aafrikas.

(osaülesanne 60) **Kirjelda piltide põhjal loodust ja inimeste elu savannis.**

Reljeef on tasane. Taimkattes üksikud puud ja rohhtaimed. Punakad mullad. Termiidid on ehitanud suuri pesi. Inimesed elavad hüttides ja teevad põllutöid käsitsi või loomade abiga jms. Õpilane saab savanni kirjelduse eest maksimaalsed 3 punkti, kui ta on kirjelduses välja toonud kolm aspekti. Ühe aspekti esitamine andis 1 punkti.

(osaülesanne 61) **Too üks näide selle kohta, kuidas taimed on kohastunud tingimustega savannis.**

Kuival perioodil rohhtaimed kolletuvad ja osa puid langetab lehed. Vihmaperioodil kasvavad taimed kiiresti, õitsevad ja viljuvad, paljud taimed varuvad kudedesse vett jms.

Näide andis 1 punkti, kui oli esitatud seos taime kohastumuse ja savannitingimuste vahel.

(osaülesanne 62) **Nimeta neli savannile tüüpilist looma.** Sebra, lõvi, kaelkirjak, elevant, ninasarvik, gnuu jt. Ühe savannilooma nimetamine andis 0,5 punkti.

Lõpeta laused, põhjendades järgmisi väiteid savanni kohta.

(osaülesanne 63) **Paljud savannis voolavad jõed on osa aastast veerohked ja teise poole aastast kuivavad täiesti, sest savannis / lähisekvatoriaalses kliimas jaguneb aasta kuiva- ja vihmaperioodiks. / sest suvi on sademeterikas ja talv kuiv / sest suvel toob vihma ekvatoriaalne õhumass, talvel aga valitseb kuiv troopiline õhumass.**

(osaülesanne 64) **Savannis valitseb aastaringselt soe kliima, kuude keskmine õhutemperatuur on 20—30° C, sest savannid asuvad lähisekvatoriaalses vööndis/savannid asuvad väikestel laiustel, kus on intensiivne päikese kiirgus/savanniala saab Päikeselt palju kiirgust jms..**

(osaülesanne 65) **Mida kaugemale ekvaatorist, seda hõredamalt kasvab savannis puud ning madalam ja kiduram on ka rohhtaimestik sest ekvaatorist kaugemal sademete hulk väheneb.**

Ühe lause lõpetamine andis 1 punkti, kui lause esimeses pooles esitatud väide oli õigesti põhjendatud.

(osaülesanne 66) **Tõmba joon alla savannivööndis asuvatele linnadele.**

MARRAKECH, BRASILIA, N'DJAMENA, TEHERAN, LUSAKA.

Õpilane sai vastuse eest maksimaalsed 2 punkti, kui kõik kolm linna oli õigesti alla joonitud ja ei olnud lisatud ühtegi vale vastust. Kui õpilane oli lisaks kolmele õigele veel ühe vale vastuse alla jooninud, sai ta 1 punkti. Kõikide linnade alla joonimine andis 0 punkti.

Tähelepanekud ja sagedasemad eksimused: Õpetajate hinnangul oli see raske ülesanne (12 õpetajat). Igal aastal on mõni õpetaja avaldanud arvamust, et eksamitöö II osa peaks olema täielikult atlase abil vastatav. Sellega ei saa nõustuda, sest siis oleks eksam väga ühekülgne ja kontrolliks peamiselt atlase kasutamise oskust. Õppekava näeb ette, et õpilane peab oskama erinevaid infoallikaid kasutada ja infot kriitiliselt hindama. Siinkohal tasuks rõhutada, et põhikooli geograafia lõpueksamitöö II osa ülesannetele vastamisel on õpilasel võimalus atlasi kasutada. Õpilane peab õppetöö jooksul saama selgeks, mida tasub atlasest otsida ja mida mitte. Eksamitööd kirjutades kulutavad aega asjatult atlaste lappamise peale eelkõige need õpilased, kellele atlaste võimalused ei ole selgeks saanud.

Ülesande nr 18 tulemused

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmine sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
60.	3.0	68.7	70.7	49.4	65.9	73.4	38,6	6,1
61.	1.0	68.0	70.6	43.3	66.0	71.4	62,5	26,4
62.	2.0	80.8	80.2	87.0	81.4	79.8	58,8	6,3
63.	1.0	72.4	74.2	54.8	69.3	77.6	66,8	22,0
64.	1.0	69.8	71.7	51.9	65.7	76.7	64,3	24,6
65.	1.0	58.4	60.5	37.5	59.1	57.1	54,3	37,5
66.	2.0	71.5	71.5	72.1	68.4	76.7	48,8	5,7

5. Kokkuvõte õpetajate tagasisidest põhikooli geograafia lõpueksamitööle

Õpetajatel oli võimalus oma arvamust eksamitöö ja selle hindamisjuhendi kohta avaldada elektrooniliselt. Küsimustikule vastas 26 õpetajat.

Õpetajad hindasid eksamitööd järgmiselt:

- rahuldav (2 õpetaja arvamus)
- hea (13 õpetaja arvamus)
- väga hea (11 õpetaja arvamus)

Hindamisjuhendile anti järgmine hinnang:

- hea (12 õpetaja arvamus)
- väga hea (13 õpetaja arvamus)
- 1 õpetaja jättis hinnangu andmata

Õpetajate hinnangul olid eksamitöö kõige kergemad ülesanded 1, 2, 5 ja 7. Kõige raskemaks pidasid õpetajad ülesandeid 9, 12, 17 ja 18.

6. Ettepanekud õpetajale/õppijale, millele tuleb tähelepanu pöörata õppeprotsessis.

- 1) Õpetajad peaksid õppeprotsessi käigus andma õpilastele rohkem võimalusi seoste analüüsiks, põhjendamiseks, võrdlemiseks, üldistuste ja järelduste tegemiseks.
- 2) Teadmiste kontrollimisel tuleb õpilastele anda rohkem võimalusi enese väljendamiseks, st. Õpilased peaksid vastama pikemate ja analüüsivate lausetega. Teadmiste kontrolliks tuleb kasutada võimalikult mitmekesiseid ülesandeid, hädavajalik on jooniste, diagrammide, tabelite, kaartide, tekstide, piltide jms kasutamine nii harjutamis- kui kontrollitöö ülesannetes.

3) Õppeprotsessi käigus tuleb õppematerjal seostada geograafias varemõpituga ja võimaluse korral ka mõnes teises aines õpitud teadmiste/oskustega.

4) Õpilastele tuleb anda funtsionaalset lugemisoskust arendavaid ülesandeid.

5) Õpilastele tuleb selgitada, mida tähendab võrdlemine, kuidas seda teha.

Tabelis 12 on esitatud kõikide osaülesannete sooritus õppekeele ja soo põhjal.

Tabel 12. Põhikooli geograafia lõpueksami (osa)ülesannete soorituse edukus (eesti ja vene keeles vastanud eksaminandid ning noormehed ja neiud võrdlevalt)

Osa- üles- anne	Max punktid	Ülesande keskmise sooritus %	Keskmine sooritus eesti keeles %	Keskmine sooritus vene keeles %	Keskmine sooritus noor- mehed %	Keskmine sooritus neiud %	Max tulemuse %	Null- tulemuse %
1.	0.5	88.8	89.4	82.7	91.1	84.8	88,8	11,3
2.	0.5	95.9	95.9	96.2	96.3	95.2	95,9	4,1
3.	0.5	92.5	92.9	88.5	92.9	91.9	92,5	7,5
4.	2.0	83.4	83.2	85.1	84.6	81.4	55,7	1,1
5.	1.0	59.6	59.0	66.3	61.9	56.0	46,6	27,3
6.	1.0	69.6	69.6	69.2	72.0	65.5	62,0	22,9
7.	0.5	75.4	74.0	88.5	73.1	79.0	75,4	24,6
8.	0.5	74.8	73.2	90.4	75.7	73.3	74,8	25,2
9.	0.5	69.1	68.5	75.0	66.0	74.3	69,1	30,9
10.	0.5	65.0	63.6	78.8	62.3	69.5	65,0	35,0
11.	0.5	83.0	81.9	94.2	82.0	84.8	83,0	17,0
12.	0.5	62.7	61.2	76.9	64.0	60.5	62,7	37,3
13.	0.5	76.4	75.4	86.5	75.1	78.6	76,4	23,6
14.	0.5	84.3	85.0	76.9	82.9	86.7	84,3	15,7
15.	2.0	83.1	82.7	87.5	84.8	80.4	71,1	4,6
16.	1.0	36.2	36.1	73.1	37.1	34.5	0,5	28,2
17.	1.0	51.3	51.5	50.0	50.7	52.4	48,9	46,3
18.	1.0	42.8	42.7	86.5	42.9	85.2	0,2	14,6
19.	1.0	56.8	58.2	43.3	52.4	64.0	52,7	39,1
20.	1.0	38.0	37.9	78.8	38.7	36.9	0,4	24,3
21.	1.0	55.6	56.0	51.9	55.4	56.0	52,5	41,3
22.	1.0	44.6	44.6	90.4	89.1	44.8	0,2	10,9
23.	1.0	39.8	40.3	71.2	76.0	42.9	0,2	20,5
24.	0.5	85.9	86.2	82.7	84.3	88.6	85,9	14,1
25.	0.5	81.4	81.9	76.9	80.3	83.3	81,4	18,6
26.	0.5	92.1	92.9	84.6	91.7	92.9	92,1	7,9
27.	2.0	23.4	23.6	86.5	23.7	91.9	0,2	7,0
28.	2.0	59.3	61.4	38.9	58.2	61.1	35,5	17,5
29.	2.0	83.0	85.1	63.0	81.2	86.1	69,3	5,0
30.	1.0	78.8	79.0	76.9	77.4	81.2	70,5	12,9
31.	1.0	86.7	87.8	76.0	86.4	87.1	85,7	12,3
32.	2.0	68.4	69.9	53.8	65.9	72.7	54,5	17,5
33.	1.0	87.5	88.6	76.9	86.9	88.6	87,5	12,5
34.	1.0	71.4	72.6	59.6	73.1	68.6	70,4	27,5
35.	2.0	92.4	92.8	88.5	91.6	93.8	84,5	0,5
36.	2.0	87.3	87.6	83.7	88.0	86.1	72,1	3,2
37.	1.0	89.8	89.0	98.1	88.3	92.4	89,5	9,8

38.	2.0	62.3	63.1	54.8	61.7	63.3	53,9	29,5
39.	1.0	89.8	89.8	90.4	90.0	89.5	89,8	10,2
40.	1.0	65.7	67.4	49.0	65.1	66.7	62,5	31,1
41.	1.0	89.8	92.5	63.5	89.1	91.0	88,4	8,8
42.	1.0	79.5	80.9	65.4	81.1	76.7	79,3	20,4
43.	1.0	82.7	83.4	76.0	81.0	85.5	82,3	17,0
44.	1.0	54.4	55.7	41.3	49.9	61.9	52,0	43,2
45.	3.0	66.1	67.4	53.5	61.1	74.3	34,6	7,5
46.	1.0	74.7	75.8	64.4	73.6	76.7	71,8	22,3
47.	1.0	43.8	45.1	31.7	44.1	43.3	37,5	49,8
48.	1.0	94.5	95.3	86.5	93.1	96.7	94,5	5,5
49.	1.0	80.5	82.8	58.7	76.3	87.6	77,1	16,1
50.	1.0	52.2	54.0	34.6	55.1	47.4	47,0	42,5
51.	1.0	88.7	90.6	70.2	89.7	86.9	84,5	7,1
52.	2.0	61.3	62.0	54.3	58.0	66.8	46,1	23,0
53.	2.0	37.8	36.7	48.6	39.4	35.0	29,6	52,3
54.	3.0	72.9	73.9	63.1	72.1	74.1	47,7	6,4
55.	2.0	55.5	56.1	50.0	57.6	52.1	43,0	32,3
56.	1.0	59.3	60.1	51.0	57.7	61.9	54,6	36,1
57.	1.0	74.3	75.1	66.3	71.3	79.3	67,9	19,3
58.	1.0	55.3	57.8	30.8	53.1	58.8	47,3	36,8
59.	1.0	47.1	49.2	26.0	42.3	55.0	36,8	42,7
60.	3.0	68.7	70.7	49.4	65.9	73.4	38,6	6,1
61.	1.0	68.0	70.6	43.3	66.0	71.4	62,5	26,4
62.	2.0	80.8	80.2	87.0	81.4	79.8	58,8	6,3
63.	1.0	72.4	74.2	54.8	69.3	77.6	66,8	22,0
64.	1.0	69.8	71.7	51.9	65.7	76.7	64,3	24,6
65.	1.0	58.4	60.5	37.5	59.1	57.1	54,3	37,5
66.	2.0	71.5	71.5	72.1	68.4	76.7	48,8	5,7